

Verlag bijeenkomst 'Is Wageningen UR klaar voor EIP-AGRI?'

7 november 2014 te Wageningen

Bijeenkomst georganiseerd door KB VI Transitie & Innovatie

Opening

Welkom door Herman Schoorlemmer als trekker van KB VI Transitie.

Het gaat vandaag over het Europese beleid voor wat betreft innovatie. Wat zijn de achtergronden en ambities van dit beleid? Zijn wij er klaar voor, wat gaat het voor ons betekenen en welke acties zijn daar voor nodig?

Het programma van de bijeenkomst bestaat uit 3 inleidingen. Vervolgens worden er in kleine groepjes vragen of suggesties geformuleerd en deze plenair bediscussieerd.

Inleidingen

* **Presentatie van Krijn Poppe:** The European Agricultural Knowledge and Innovation System (AKIS) towards an interactive innovation model.

Er zijn 2 rapporten gemaakt hierover door SCAR-AKIS, deze staan op de website en op Slideshare.

Vragen ter verduidelijking:

José Vogelezang: hoe geven de verschillende landen invulling aan beleid?

Hoe kom je tot samenwerking met de keuzes die landen zelf maken? Matrix zou handig zijn om partners te vinden.

Krijn: In nieuwe POP werkt iedere lidstaat aan innovatie. De invulling verschilt per regio. EIP met operationele groepen is niet verplicht in POP maar vrijwel alle regio's kiezen er voor het wel te doen.

* **Presentatie van Jan van Esch:** EIP, hoe is het er mee.

2 verschillende werelden, POP en Horizon 2020, POP begint in 2015, Horizon 2020 is al bezig in 2014.

Enkele opmerkingen:

Een Operationele groep is geen netwerk. De groep is er niet voor om een netwerk in stand te houden. Moet ondernemersgedreven zijn met een heldere innovatiedoelstelling. Goed monitoren, voorkeur is dat een ondernemer het voorstel indient via bv een pitch. 9 december is er in de Jaarbeurs een bijeenkomst. Plattelandsnetwerk wordt opgezet. EIP is echt een experiment, moet langzaam groeien.

Vragen: José Vogelezang: maakt zich grote zorgen dat er erg provinciaal wordt gedacht, maar het is wel provinciaal geld.

Willem Brandenburg: kan bv. de zuidwestelijke delta zelfstandig opereren? Geld moet via provincies komen.

Ruud Duijghuisen: 2 miljoen euro die beschikbaar is, is erg weinig, in 2016 is er meer geld nodig, POP geld is al 80 miljoen!

Frank Wijnands: welke activiteiten zijn subsidiabel? Alles is mogelijk, behalve uitvoering onderzoek. Inge van Oost ziet daarin een goede rol voor de innovatiemakelaar. Expertrol is ook subsidiabel. Het doen van een 'onderzoeksproject' kan via topsectorenbeleid of met Europees onderzoekgeld.

Willem Brandenburg: POP en Horizon gaan moeizaam samen (als een operationele groep een vraag indient via horizon2020 duurt het jaren voor er antwoord komt), hoe kan dat beter?

Dit is in AKIS groep bediscussieerd, er is een tussenstap nodig.

1^e drie jaar internationale netwerken worden gemaakt door de onderzoekers die in de verschillende landen ergens mee bezig zijn.

Jose Vogelezang: pilot van tuinbouw van nationaal naar internationaal tillen.

Herman: het is work in progress. Is er een datum wanneer er helderheid is vanuit de provincies?: Mei 2015.

* **Remco Schreuder: EIP Agri for universities.** Deze presentatie is een draft versie om uit te testen.

EIP AGRI is geen subsidiepot maar een netwerkomgeving en wijkt erg af van andere policy's die direct aan geldstromen gekoppeld zijn. Inzet is om naar een slimme en duurzame landbouw te gaan.

Kijk eens op de Website: www.eip-agri.eu daar staan ook alle aanvragen en ook de Newsletter waar je je voor kan aanmelden.

Focusgroep is een groep van experts, gericht op landbouw. Voor deelname aan een focusgroep wordt veel gereageerd door onderzoekers, de boeren blijven achter.

Voorbeelden van al bestaande focusgroepen zijn: Organic farming, Protein crops, Animal husbandry, Genetic resources, Soil organic matter en IPM in Brassica.

Wat levert een focusgroep op? A4 met openbare aanbevelingen, deze zal je bijvoorbeeld mogelijk terug kunnen zien in calls van Horizon 2020 maar ook ideeën voor operationele groepen.

Funding opportunities in Europa?. Beperk je niet tot Horizon 2020, kijk verder. Horizon 2020 biedt heel veel mogelijkheden voor funding, er is een brochure hiervoor.

Zijn jullie er klaar voor? Er zijn toch veel DLO achtige instituten ook in andere landen?

Hoe breng je een 'lab' naar het veld?

Hoe bereid je onderzoekers voor hoe om te gaan met deze benadering?

Hoe stel je de juiste vraag aan het lab?

Hoe krijg ik onderwijs snel aangepast aan de nieuwe ontwikkelingen?

Vragen: er is onderscheid tussen landbouw, water, en ICT, Agri wordt breed genoemd.

Richt je op zgn. voorlopers, hoe nu verder met de verspreiding?

Er zijn beperkte groepen slimme boeren, hoe breed je dat uit? Daar zijn veel fondsen voor. EIP-Agri is gericht op groepsvormers, een open netwerk. Aanpak wijkt nogal af, is niet besloten, EIP AGRI is echt een experiment. Het mag eigenlijk niet mislukken.

Met stemkastjes wordt deze presentatie beoordeeld.

Koffiepauze

Discussie

Iedereen krijgt de mogelijkheid om in groepjes, belangrijke issues die je ter discussie wilt stellen op een blaadje te zetten. Dit levert een reeks aan vragen op:

- *Als ik een operationele groep met 3 landen wil opzetten, hoe regel ik dat?*
Aanvragen in 3 landen, niet in 1 land met buitenlandse deelnemers..
- *Wat is onze (Wageningen UR) rol in verbinden van provincies?*
Goede voorbeelden geven is het nuttigste; provincies moeten aan de slag gaan met de grenzenproblematiek: gewoon aanklaarten in gesprekken met provincie; Wij zijn erbij gebaat als deze grenzen niet bestaan. Dat geldt ook voor de ondernemers.
Rol voor ons "organiseren vraag".
- *Hoe verbind je kennis over innovatie en systemen aan EIP?*
Je moet een faciliteit creëren (bv thematisch netwerk of denktank) over wat we leren van dit EIP-experiment (monitoring). Dit moet je doen! Nederlands of Europees niveau, Wetenschappers staat vrij dat te doen. Service point moet opdracht hebben van DG AGRI.
- *Operationele groep: minimale omvang van 1 ondernemer, moet dit teler / kweker zijn of mag dit ook SME?*
Omvang operationele groep moet zodanig zijn dat je de innovatieopgave kan doen. Je creëert een groep om de innovatieopgave en potentiële oplossing(en) heen. Er moeten wel boeren in zitten. Denk na over heterogeniteit in de groep. Het moet geen studieclub van 4 akkerbouwers zijn, geen machinefabrikant die

nieuwste versie wil uittesten. Moet gekoppeld zijn aan innovatie.. Multidisciplinair. Experts beoordelen of de groep goed is. Moet zichzelf regelen, niet van bovenaf opleggen. Beperkte duur max 6 jaar, liever 3 jaar. Echte proeven doen door onderzoek mag, maar wordt niet uit POP budget voor Operationele Groepen betaald.

- *Hoe kan WUR via EIP kennisleverancier worden in andere landen?*
Door antwoorden te geven! Op vragen op de website. Verschillende regio's maken het mogelijk dat hun operationele groepen buitenlandse experts inhuren. Nadenken over internationale strategie WUR: met topsectoren en Wageningen Internationaal of je deze mechanismes kan gebruiken om kennisleverancier te worden in bv oost en zuid Europa. Hoe kan EIP daar behulpzaam bij zijn? FrieslandCampina en Agrifirm (en anderen) zitten al in die regio's, kan dit interessant zijn voor samenwerking? Geven die ondersteuning aan operationele groep in het buitenland?
Het kan ook andersom: Duitse Operationele groep die ons vragen. Het doel van EIP is om kennis over landen te laten stromen, maar ga niet overal operationele groepen starten. Servicepunt aanspreken, maar let op: zorg van de Europese Commissie ligt niet bij het functioneren van Wageningen. In interne WUR-groep hierover doorpraten.
- *Moeten we investeren in initiëren van focusgroepen, hebben ze impact?*
DG AGRI doet iets met de resultaten. Hoe, waar, wanneer is niet altijd duidelijk. Maar voor agendavorming is dit waardevol. Neveneffect van deelname in focusgroep is vorming van een Europees netwerk (opstap voor consortia). Voor wat voor onderwerpen voor nieuwe focusgroepen is Brussel ontvankelijk? Moet aansprekend zijn voor andere landen. Moet onderbouwd zijn, ook al is het bijna een open deur. Beïnvloeding van DG AGRI: probeer om het goed op het bureau van ambtenaren te krijgen; Gebruik je netwerk om je aanvraag in te dienen.
- *Als je een idee hebt voor een focusgroep, hoe regel je de bemensing? (moet je met 'kant en klare' groep komen)?*
Er is een open aanmelding voor deelname aan focusgroepen. Er vindt een selectie plaats. Als je zelf met een idee voor een focusgroep komt is er nog geen garantie dat jezelf in deze groep terecht komt.
- *Kan onderwijs aanhaken op EIP? Biedt POP via EIP mogelijk samenwerking om onderwijskolom te versterken dmv. kennisdoorstroming? Om de kennisdoorstroom tussen onderzoek en onderwijs vorm te geven?*
Jan van Esch denkt de komende jaren nog van niet. Vanuit ondernemers gezien zou het wel handig zijn. Kan slim zijn om het wel te doen. Onderwijs mag als partner meedoen. Een optie is om een operationele groep te verbinden met activiteiten via de COE's + CIV's.
- *Ondernemers staan niet te springen om operationele groepen te trekken, administratieve druk, hoe kan je ze daarmee ontlasten?*
Onderzoekers moeten dit niet overnemen. Ondernemers moeten het zelf doen. Geen papier maar een verhaal. Hoe meer geld je binnen haalt hoe moeilijker het wordt. Angst voor voorfinanciering, zoals bv in praktijknetwerken. Lastig om daar iets aan te doen. Zou sneller en efficiënter moeten. Voor kleinere ondernemers is dit echt een probleem. Meerdere mogelijkheden om te omzeilen bv. via kennisvouchers.
- *Wat is grote verschil met regelingen die we al hadden?*
Deze regeling is veel doelgerichter met samenwerking in innovatie, koppeling met Horizon 2020. Koppeling is de truc van EIP.

- *Er zijn zorgen om vragen die uit een Operationele groep voortkomen: Waar kunnen we terecht met meer praktijkgerichte onderzoek?*
Topsector heeft innovatie hoog in het vaandel staan, Horizon 2020 heeft dit ook. Operationele groepen moeten naar elkaar toegroeien en inventariseren welke vragen er in het veld zijn. Horizon 2020 moet 'afdalen'. Stap naar Europa maken met groepen die al samenwerken en dan wel de samenwerking met Horizon 2020 zoeken.
- *Moet het core agri zijn? Maakt bv. 'zeeboerderij' kans als onderwerp voor operationele groep?*
Focus is op agri. Men denkt nog erg traditioneel. Wel blijven prikkelen. Zoek naar verbinding naar land, koppel het aan bijvoorbeeld klimaatverandering of iets dergelijks.
- *Wat is het verschil met EIP-agri en andere EIP's?*
Bijvoorbeeld water. Agri wijkt nogal af van de andere EIPs. Daar moet je gevraagd worden om een bijdrage te leveren. Bij water zitten er geen fondsen aan. Geen Horizon 2020 middelen. Landbouwgerelateerde vraag wel in water aan de orde. Glastuinbouw doet mee aan Irrigated agriculture. Landbouw scherper op agenda zetten bij EIP water.
- Water: mechanisme denkbaar in het grensvlak EIP's? anders mis je dingen als je grenzen stelt. Starten met een focusgroep, probeer maar. Hoe maak je grenzen flexibeler?
Misschien later na een paar jaar, de eerste 2 jaar eerst dingen doen die echt slagen. Daarna misschien een volgende stap.
Over een aantal jaar gewoon proberen. Pionieren.
- José vertelt dat ze in aanraking gekomen is met het informele netwerk ERIAFF. Dit verbindt regio's met elkaar en wordt serieus genomen in Brussel. Noord- en Zuid Holland, Flevoland en Limburg zijn al lid. Provincies kunnen zich nog aanmelden, ook in andere landen gebeurt dat. Gebruik dit netwerk om partners te vinden, om een consortium te vormen.
Overheden zijn niet fijnmazig aan elkaar verbonden binnen Europa.

Afsluiting.

Aanwezig op de EIP – AGRI bijeenkomst van 7 november 2014

Peter Jongebloed
Willem Brandenburg
Krijn Poppe
Floor Geerling
Carolien de Lauwere
José Vogelesang
Ellen Beerling
Frank Lensink
Sipke Joost Hiemstra
Henk van Reuler
Ruud Duijghuisen
Maarten Vrolijk
Frank Wijnands
Marianne Groot
Jan Hassink
Andre Jellema
Hilfred Huiting
Alwin Gerritsen
Cecilia Stanghelini

Herman Schoorlemmer (voorzitter)
Jan van Esch (inleider)
Remco Schreuder (inleider)
Krijn Poppe (inleider)

Lieneke Voorbij (verslag)